

עם הספר

בלוג מנהל ספריית הרמב"ם

Feeds: [פוסטים](#) [תגובות](#)

האם היה הרב שמואל וואזנר זצ"ל מעפיל או לא?

נובמבר 26, 2015 על-ידי [amhasefer](#)

"כי במקלי עברתי את הירדן הזה"

סיפור העפלתו של הרב שמואל וואזנר זצ"ל ארצה.

(רשימה לפרשת וישלח)

הרב שמואל וואזנר היה אחד מגדולי הפוסקים בדור שלנו (נפ' בחג פסח האחרון). מקובל למקם אותו בין אגודת ישראל לעדה החרדית בהשקפת עולמו. הוא לא הצביע לכנסת אך קיבל תמיכה מהמדינה למוסדות שהקים.

למרבה הפלא, הרב עלה ארצה כמעפיל בעליה בלתי ליגאלית. אוניית המעפילים הגיעה ארצה בחנוכה תרצ"ט (1938) והורידה את נוסעיה מול חוף נתניה.

לאחרונה יצא לאור ספר "הפוסק", 788 עמודים המכילים קטעי עיתונים וכתבי עת, ובהם שלל מאמרי הערכה ותמונות על הרב וואזנר במשך חייו ואחר פטירתו.

(<https://amhasefer.files.wordpress.com/2015/11/d794d7a4d795d7a1d7a7-d7a9d7a2d7a8.jpg>).

בין דפי הספר מצאתי נוסחאות המטשטשות לחלוטין את "העפלתו" של הרב וואזנר.

"ב"ה מצאתי אניית משא
שהסיעה משאות לארצינו הק'
והצטרפנו לנסיעה זו הרבנית ע"ה
וכאשר הגיעה האניה סמוך לחופי
ארצינו הקדושה, הורידו אותנו
מאניית המשא, והלכנו בתוך הים
כששקועים אנו במים עד הצוואר,
ושק קטן על שכמינו, ובליל ב' דח'
נוכה שנת תרצ"ס דרכה רגלינו על
אדמת קודש.

(<https://amhasefer.files.wordpress.com/2015/11/d7aad79ed795d7a0d794-5.jpg>).

ב"ה מצאתי אניית משא שהסיעה משאות לארצינו הק' והצטרפנו לנסיעה זו... וכאשר הגיעה האניה סמוך לחופי ארצינו הקדושה, הורידו אותנו מאניית המשא והלכנו בתוך הים, כששקועים אנו במים עד הצוואר, ושק על שכמינו, ובליל ב' דחנוכה דרכה רגלינו על אדמת קודש. (עיתון המבשר, הפוסק עמ' קמו. עיתון הפלס, הפוסק עמ' שפג).

העובדה שהרב יזם את עלייתו באוניית מעפילים, תופעה בלתי מצויה בעליל, הצמיחה תיאורים שונים על מה שקרה בדרך.

גרסה נפוצה מספרת שהאניה טבעה בים, מעטים שרדו, וביניהם הרב ואשתו שניצלו בזכות כושר השחיה שלהם.

(<https://amhasefer.files.wordpress.com/2015/11/d79ed7a9d7a4d797d794.jpg>).

גרסה זו הופיעה בעיתון "למשפחה", ומשם הועתקה לבלוג המצויין "תולדות ושרשים – עצי משפחה" (<http://toladot.blogspot.co.il/2015/04/blog-post.html>), ואף מופיעה בערכו ב"ויקיפדיה".

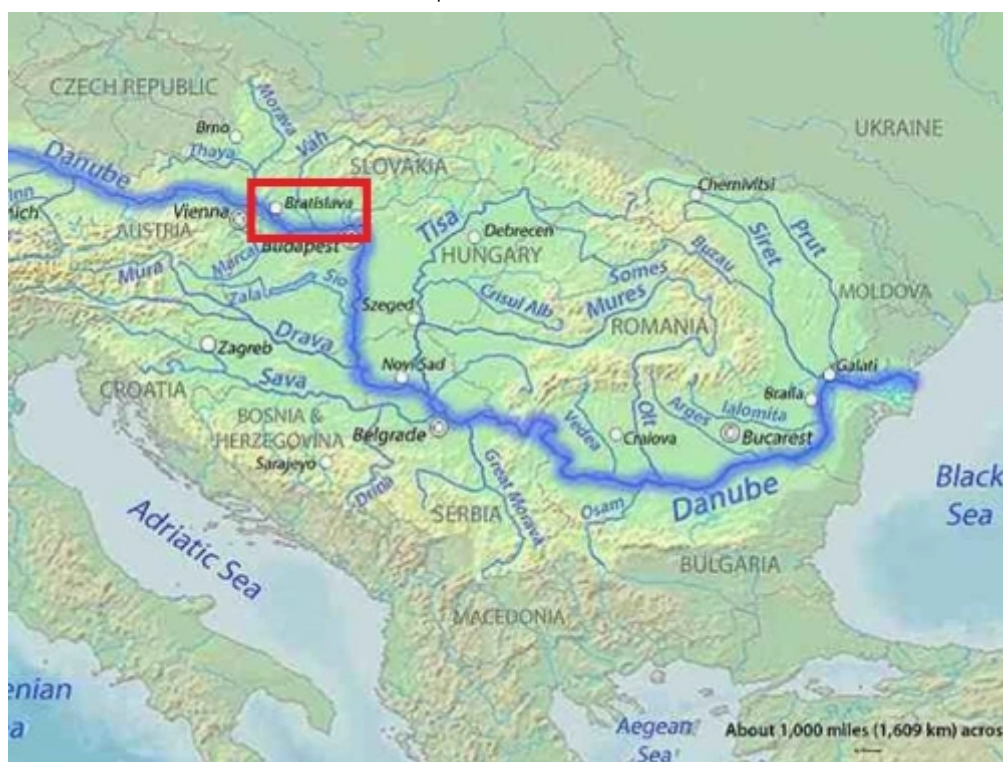
בדקנו – חנוך גוטליב ואני – את ההסטוריה של אוניות המעפילים בכלל ואת האניה המסויימת שהגיעה ארצה בתאריך עלייתו של הרב וואזנר בפרט, ואנחנו יכולים לומר בפה מלא: להד"ם.

הספינה שהגיעה ארצה בתאריך כ"ה בכסלו (18/12/38) – נקראה ג'יפּו א (Chepo). הספינה יצאה מנמל טולצאה או קונסטנצה ברומניה והגיעה לחופי נתניה ללא ארועים מיוחדים! תיעוד מלא של כל הספינות נמצא בספרו של שי חורב, "ספינות בטרם שחר" (חיפה, תשס"ד 2004).

<https://amhasefer.files.wordpress.com/2015/11/d7a1d7a4d799d7a0d795d7aa-d791d798d7a8d79d-d7a9d797d7a8.jpg>

וכן בספרו של חיים לזר-ליטאי, "אף על פי" (תל אביב, תשמ"ח 1988).
אוניה זו, והדומות לה, אורגנו על ידי תנועת בית"ר. מפאת דלות האמצעים הכספיים שעמדו לרשות תנועה זו, הם העלו על האוניות גם יהודים שלא נמנו על שורותיהם. לפי התיאורים עד כמחצית הנוסעים היו טרמפיסטים.
האוניות יצאו משפך הדנובה, שהינו הנהר השני
(<https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%93%D7%A0%D7%95%D7%91%D7%94>) באורכו באירופה ונמשך דרך עשר ארצות שונות, מגרמניה ועד רומניה. בדרכו הארוכה הוא חוצה גם את ברטיסלבה (היא פרשבורג, מקום מגורי הרב וואזנר באותה עת). כדי להגיע מברטיסלבה (היא פרשבורג) ומארצות אחרות עד נמל היציאה, העולים שטו בספינת נהר על הדנובה עד שפך הדנובה ושם עלו על אוניית משא, שהוסבה לאוניית מעפילים.

(<https://amhasefer.files.wordpress.com/2015/11/d793d7a0d795d791d7941d791.jpg>)

להלן מובא תיאור המסע כפי שצוטט בשם בנו בכורו וממשיך דרכו, הרב חיים מאיר וואזנר שליט"א, בעיתון "בקהילה" (הפוסק, עמ' תנה-תנו).

בימים ההם, כשמרן זצוק"ל החליט לעלות
ארצה, היה הדבר כרוך בסיכון לא פשוט. "הוריי
נאלצו לנסוע באונייה בלתי לגאלית שעברה דרך
חתחתים של נהרות ואגמים צדדיים", הוא מספר,
"זו הייתה מסירות נפש לארץ ישראל. אותי, הם
לא יכלו לצרף למסע המפרך הזה. וכך נאלצתי כילד
רך שנים להיפרד מהם לתקופה ארוכה של כשבע

(<https://amhasefer.files.wordpress.com/2015/11/d791d7a7d794d799d79cd794d79111.jpg>)

שנים. לימים שמעתי מאימא, שהאונייה עצרה
במרחק של עשרות מטרים מהחוף. הם נאלצו
לרדת לתוך המים ולעבור בשחייה כשצורותיהם
על שכמם."

(<https://amhasefer.files.wordpress.com/2015/11/d791d7a7d794d799d79cd7942d7901.jpg>).

נדמה, שתיאורו על "אניה בלתי ליגאלית שעברה דרך חתחתים של נהרות ואגמים צדדיים", יכול להתאים למסע על הדנובה. מי שיראה את מסלול הנהר מברטיסלבה לטולצאה ואח"כ לים הגדול – זה ממש כך.

אמור מעתה: לא "כי במקלי עברתי את הירדן הזה" אלא "כי במקלי עברתי את הדנובה הזה".

שבת שלום

אבישי

ספריית הרמב"ם מתקוות אליך.

שירותי סריקה ומשלוח חומר תורני מספרים וכתבי עת ישנים וחדשים ללא תשלום. משתדלים לענות לכל פונה תוך 24 שעות.

rambaml1@gmail.com

פורסם ב [Uncategorized](#) | מתויג בית אריאלה, ג'יפן, דנובה, הרב שמואל וואזנר, מעפיל, ספריית הרמב"ם | 4 תגובות

4 תגובות

ב- יוני 16, 2016 בשעה 11:13 pm | [להגיב](#)
אין זה נכון, באוזני שמעתי כמה פעמים מפה קדוש מורי ורבי זצ"ל שהגיע ארצה בליל כ"ו כסלו, באמצע הלילה, לא ביום כ"ה כסלו, והגיע לנמל חיפה.

שלום
יש עדויות אחרות שירד מול חופי נתניה. לדוגמא עדות הבן, שכך אמר לו אביו כשהיו במלון גלי צאנז בנתניה. במסמך באן־אוסף ציטוטים מתוך ספר "הפוסק" שהזכרתי ברשימה. כולם מוליכים לאותה מסקנה: עליה בלתי ליגאלית באוניית מעפילים. בברכה
אבישי

ב- דצמבר 3, 2015 בשעה 6:25 pm | [להגיב](#)
georgvon1
רשומה יפה.

ב- נובמבר 27, 2015 בשעה 7:43 am | [להגיב](#)
תודה על השיתוף. אכן גם המקור הזה היה לפנינו (ועוד) בבחינת הסיפורים השונים, הירידה לחוף, סיפורי העיכוב בים, תאריך ההגעה, השחיה/ההליכה במים, טביעת מעפילים וכו'. בחינת כל הסיפורים כפי שסופרו בספר תוך בחינתם לאור ידיעות היסטוריות מביא למסקנה שנכתבה. בכולם צריך להתאמץ להצמד לעובדות כפי שהן ויש בהן מספיק גדולה שלא צריך להוסיף

הבאי שנלמד ונהיה לאגדתא (וד"ל).

לגבי ספינה זו – שימו לב שיצא מנמל טולצאה, על שפך הדנובה (ומשם כנראה עברה דרך קונסטנצה ומשם לחוף נתניה)

IsraelReader

ב- 26, 2015 בשעה 11:51 pm | להגיב

"וכאשר הגיעה האוניה סמוך לחופי ארצינו הקדושה, הורידו אותנו מאניית המשא והלכנו בתוך הים, כששקועים אנו במים עד הצוואר, ושק על שכמינו"

ברור מדברי הר' וואזנר בעצמו, שלא הגיע לחוף על ידי שחיה, אלא על ידי הליכה במים עמוקים (בעליל דבר בלתי אפשרי ממרחק 2 ק"מ).

בקישור דלהלן אפשר לראות תמונה של האוניה, ועוד פרטים על הפלגתה. גם הוזכר הגעת הנושאים לחוף על ידי סירות קטנות (בדקתי במחשב, ותאריך ההגעה 18 בדצמבר, 1938, תואם בדיוק לכ"ה בכסלו, תרצ"ט):

http://www.paulsilverstone.com/immigration/Primary/Aliyah/ShowShip1A.php?shipno=16&pic=ShipPix/resized_16.Chepo%20as%20Barletta%20C-12.jpg&shipname=%3Ci%3EChepo%3C/i%3E&rowno=19

Chepo 1.16

Departed Tulcea, Romania 5-Dec-1938, arrived 18-Dec-1938

.ex-Laris, ex-Katina P, ex-Barletta, built 1898, 1047 gross tons, steamer

passengers 734

Organized by Revisionists

refugees came down the Danube; including 150 straight from Dachau. Chepo picked them up at 694 Tulcea, along with 52 Romanians. Voyage was without incident, landing by small boats on beach at Netanya undetected. The ship's name has been wrongly written as Jepo, Gepo, Kepo, etc

Comments RSS

בלוג בוורדפרס.קום.

.WPThemes